

Opinia

do ustawy o ratyfikacji Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sporządzonej w Paryżu dnia 17 października 2003 roku (druk nr 1007)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie przez Parlament zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sporządzonej w Paryżu dnia 17 października 2003 roku (określanej w dalszej części opinii jako "Konwencja").

W myśl art. 1 celami Konwencji są: ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego (lit. a), zapewnienie poszanowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego wspólnot, grup oraz jednostek (lit. b), wzrost na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym świadomości znaczenia niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz zapewnienie, aby dziedzictwo to było wzajemnie doceniane (lit. c), a także zapewnienie międzynarodowej współpracy i pomocy (lit. d).

W świetle uzasadnienia projektu ustawy (druk sejmowy nr 3360), związanie Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją będzie wymagało wprowadzenia zmian w polskim systemie prawnym. W związku z postanowieniami zawartymi w rozdziale III Konwencji zatytułowanym "Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego na poziomie krajowym" zmiany powinny dotyczyć szerszego niż obecnie zdefiniowania różnych elementów dziedzictwa kulturowego (art. 11 lit. b w związku z art. 2 ust. 1 Konwencji), wprowadzenia systemu rejestracji elementów niematerialnego dziedzictwa kulturowego i jego stałej aktualizacji (art. 12 ust. 1 Konwencji), wprowadzenia obowiązku przedkładania Międzyrządowemu Komitetowi do spraw Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa

Kulturowego okresowych sprawozdań i istotnych informacji dotyczących rejestrów niematerialnego dziedzictwa kulturowego (art. 12 ust. 2 w związku z art. 29 Konwencji), wyznaczenia lub ustanowienia jednego lub kilku organów odpowiedzialnych za ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 13 lit. b Konwencji) oraz powołania instytucji dokumentujących niematerialne dziedzictwo kulturowe (art. 13 lit. d iii Konwencji).

Po wejściu w życie Konwencji Rzeczpospolita Polska uzyska możliwość wpływu strukturalno-organizacyjnego i merytorycznego na działalność Międzyrządowego Komitetu do spraw Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego, działającego w ramach UNESCO, w tym także na sporządzaną przez Komitet światową Listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego i Listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego wymagającego pilnej ochrony (art. 16 i art. 17 Konwencji).

Ponadto Rzeczpospolita Polska uzyska możliwość uczestnictwa w programach, projektach i działaniach mających na celu ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego realizowanych pod auspicjami Komitetu (art. 18 Konwencji) oraz ubiegania się o pomoc międzynarodową na cele związane z ochroną niematerialnego dziedzictwa kulturowego, które znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 23 Konwencji), w tym także z Funduszu Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego (art. 25 – 28 Konwencji). Rzeczpospolita Polska będzie jednak zobowiązana wpłacać co dwa lata składkę na ten Fundusz. Składka obowiązkowa nie może przekroczyć 1% składki wnoszonej dotychczas przez Rzeczpospolitą Polską do budżetu zwyczajnego UNESCO (art. 26 ust. 1 Konwencji).

W myśl art. 26 ust. 2 Konwencji, w chwili składania dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub przystąpienia możliwe jest złożenie oświadczenia o niezwiązaniu się przez dane państwo obowiązkiem płacenia składki. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy, Rzeczpospolita Polska nie zamierza skorzystać z tej możliwości.

Konwencja wejdzie w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej po upływie trzech miesięcy od złożenia dokumentu ratyfikacji u Dyrektora Generalnego UNESCO, zgodnie z art. 32 ust. 2 i art. 34 Konwencji.

Z uwagi na fakt, iż realizacja postanowień Konwencji wymagać będzie zmian w polskim ustawodawstwie, związanie Konwencją nastąpi w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 3360), pochodzący z przedłożenia rządowego, stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Sejm uchwalił ustawę na 76. posiedzeniu w dniu 22 października 2010 r. w brzmieniu przedłożenia.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Iwona Kozera-Rytel

młodszy legislator